

Якщо хором є усі присутні у храмі, тоді земля наслідуює небо

*Христове Різдво — великий празник божественної самопожертви,
миру та надії. У перспективі цього празника
ми подумки повертаємося до вифлеємської яскині,
в якій народився наш Спаситель, до ясел, у яких Він лежав...*

(З Різдвяного привітання Блаженішого Любомира)

У березні 1997 року Домініканський собор у Львові повернув собі первісне призначення – став церквою Пресвятої Євхаристії УГКЦ, а також осередком різноманітних мистецьких акцій. Сольні різдвяні концерти творчих колективів лунали у храмі від Різдва 1998 року.

Свою історію Різдвяний фестиваль «Велика коляда» веде з ювілейного 2000 року від Різдва Христового. 22 січня у храмі Пресвятої Євхаристії спільно колядували Хор національної і духовної пісні «Вірли» (художній керівник — Роман Борецький), Галицький камерний хор «Євшан» під орудою Богдана Генгала, Ансамбль бандуристок «Чарівні струни» (художній керівник — Ірина Содомора), Молодіжний хор «Soli Deo» (художній керівник — Ірина Мельник). Після завершення дійства Коляда линула на площу перед храмом і творила різдвяну містерію зі свічечок у кучугурах снігу, запашного гарячого вина, в'язанок бубликів і пряників біля ватри...

Серед колядників був ідейний натхненник фестивалю — настоятель храму Пресвятої Євхаристії і голова Патріаршої комісії у справах молоді УГКЦ о. Йосиф Мілян (сьогодні — єпископ-помічник Київської архієпархії). З легкої руки отця Йосифа налагоджувалася співпраця з владними структурами міста і області, з художниками, видавцями і журналістами, розширювалася географічна мапа учасників фестивалю, щоразу змінювалася форма його проведення...

Ідеї отця Йосифа втілювала когорта однодумців, яка за час існування фестивалю сформувалася в оргкомітет: режисер усіх гала-концертів та їх незмінна ведуча Надія Дзвоник, відомий хормейстер і аранжувальник Юрій Антків, який здійснює переклади обов'язкових творів для різних складів хору, талановитий організатор і диригент Василь Чучман, голова оргкомітету фестивалю Ірина Мельник. Серед їхніх обов'язків: опрацювання заявок учасників фестивалю, складання розкладу виступів, укладання програм підсумкових концертів та гала-концерту, підбір обов'язкових творів, зв'язок з колективами, організація підсумкових та заключного концертів, укладання буклетів, аудіо та відео-дисків... І звичайно ж, до творення такого величного дійства причетні священики і парафіяни храму — всі, хто щодня вкладав непомітну лепту, без якої проведення фестивалю було б неможливе.

«Якщо хором є усі присутні у храмі, тоді земля наслідуює небо», — казав Йоан Золотоустий. Ще з перших фестивальних гала-концертів звучали відомі аранжування колядок у виконанні усіх учасників «Великої коляди». 2006 року в програму фестивалю, з метою поповнення репертуару колективів-учасників кращими взірцями різдвяної хорової музики, вводять обов'язкові твори.

Довкола фестивалю «Велика коляда» об'єднуються диригенти, композитори, звучать прем'єри. 2005 року зародилася ідея написання творів спеціально для фестивалю. На замовлення оргкомітету відомий львівський композитор Богдан Сегін аранжував «Тиху ніч» — обов'язковий твір для усіх хорів-учасників, який прозвучав у виконанні зведеного хору на VII фестивалі.

У заключних концертах 2007-2009 років прозвучали хорові композиції Остапа Мануляка — композитора, котрий щороку збагачує репертуар фестивалю, якого навзаєм надихає фестиваль. Творчий доробок автора, який вперше зазвучав на фестивалі: «Давня коляда» (2006), «Ой сивая зозулечка» (2007), «Ой господарю, господароньку», «Йа з вечора ясна зора» (2008), «Вістку голосить», «Христос родився нині» (2009). Також на замовлення організаторів О. Мануляк створив позивні фестивалю.

До обов'язкових творів VIII фестивалю «Велика коляда» організатори долучили твір харківського композитора Анатолія Гайдена «Щедрий вечір», який був написаний композитором у 1963 році, а лише у 90-тих роках зазвучав. Заслужений діяч мистецтв, лауреат державної премії ім. Бориса Лятошинського Анатолій Гайденоко був шанованим гостем VIII фестивалю «Велика коляда». Для кожного фестивалю участь відомих композиторів є вагомою підтримкою та гордістю.

Добре відомі шанувальникам хорового мистецтва твори Мирона Дацка — лауреата всіх українських конкурсів композиторів. Обробка щедрівки «В зеленім ліску» написана у жанрі пісенної варіації, в основі запозичена тема щедрівки зі Східної України. Твір був введений до обов'язкових у IX фестивалі «Велика коляда».

Цікавим збігом обставин розпочалася творча співпраця іще з одним львівським композитором — Володимиром Павенським, який опрацьовував телевізійну версію фестивалю. Виявилось, що головний звукорежисер 12 каналу Львівської державної телерадіокомпанії Володимир Павенський — заслужений діяч мистецтв України, композитор з багатим творчим доробком, у якому хорова музика, а особливо дитяча хорова музика, займає важливе місце. Його твори «Козацька щедрівка» та «Прилетів сокіл до віконця» прозвучали на ювілейному X фестивалі.

Якщо у першому фестивальному гала-концерті взяли участь 4 творчі колективи, то у десятому їх було 77. Такому стрімкому зростові фестиваль завдячує усім, хто щиро вболіває за збереження і примноження українських різдвяних традицій. З цікавими різдвяними програмами у храмі виступали колективи з різних теренів України та з-за кордону. Постійно розширюється жанрове різноманіття виконавців. До народних і професійних хорів долучаються різного складу вокальні, вокально-інструментальні та оркестрові колективи, фольклорні гурти та солісти.

Різдвяний фестиваль «Велика коляда» — це творчі зустрічі і співпраця митців, репертуарне збагачення, відкриття нових імен, суголосне возвеличення таїнства Різдва.

Ірина Мельник
голова оргкомітету фестивалю